

Nr 78

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående ändrad disposition av vissa prisutjämningsavgiftsmedel; given Stockholms slott den 26 februari 1960.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över handelsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF ADOLF

Gunnar Lange

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås att vissa prisutjämningsavgiftsmedel å sammanlagt ca 3 580 000 kronor, som inbetalats vid export av props under år 1946 och av rundvirke under år 1952, sammanslås till en gemensam fond, rundvirkesfonden, med uppgift att stödja verksamhet till gagn för bondeskogsbruket samt att främja ett ändamålsenligt bedrivande av exporten av rundvirke.

Utdrag av protokollet över handelsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 26 februari 1960.

Närvarande:

Ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden NILSSON, STRÄNG, ANDERSSON, LINDSTRÖM, LANGE, LINDHOLM, KLING, SKOGLUND, EDENMAN, JOHANSSON, AF GEIJERSTAM, NORDLANDER.

Efter gemensam beredning med chefen för finansdepartementet och tillförordnade chefen för jordbruksdepartementet, statsrådet Nordlander, anmäler chefen för handelsdepartementet, statsrådet Lange, fråga om *ändrad disposition av vissa medel som influtit i form av prisutjämningsavgifter* samt anför följande.

Enligt den med stöd av riksdagens bemyndigande utfärdade förordningen den 25 maj 1945 (nr 256) angående prisutjämningsavgift, vilken förordning upphörde att gälla med utgången av juni månad 1957, ägde Kungl. Maj:t när behov därav ur prispolitiska synpunkter prövades föreligga, förordna att viss avgift (*prisutjämningsavgift*) skulle erläggas för vara som utfördes ur riket. I förordningen stadgades bl. a., att prisutjämningsavgift skulle utgå enligt grunder och med belopp, som Kungl. Maj:t bestämde, samt att medel, som influtit genom uttagande av prisutjämningsavgift, skulle fonderas och användas enligt vad särskilt stadgades.

Med stöd av bestämmelserna i förenämnda förordning har under åren 1945—1952 prisutjämningsavgift uttagits vid export av olika skogsprodukter. De uttagna avgifterna, som sammanlagt uppgått till ca 152 milj. kronor och som tillförts en av statskontoret förvaltd diversemedelsfond, diversemedelsfonden för prisutjämningsavgifter, har numera genom beslut av Kungl. Maj:t och riksdagen praktiskt taget helt disponerats. 1959 års riksdag bemyndigade Kungl. Maj:t att besluta om fördelningen av den då återstående disponibla behållningen, ca 4 milj. kronor, jämte sådana belopp som reserverats på grund av tidigare beslut men som icke tagits i anspråk. Det förutsattes därvid att de återstående avgiftsmedlen skulle användas för skogliga ändamål i vidsträckt mening, som på olika sätt — direkt eller indirekt — kan förbättra skogsnäringarnas produktionsförutsättningar och som icke kan tillgodoses i annan ordning.

Kungl. Maj:t godkände den 8 mars 1946 en överenskommelse mellan statens bränslekommission och av kommissionen godkända köpare av props rörande avgifter vid export av props, som producerats före den 1 juli 1946, samt förklarade att avgifterna skulle tillföras diversemedelsfonden för pris-

utjämningsavgifter. 1949 års riksdag godkände ett i propositionen nr 178/1949 framlagt förslag att ifrågavarande medel, ca 900 000 kronor, skulle tillföras en särskild fond under skogsstyrelsens förvaltning med syfte att bibehålla och underlätta en ur landets synpunkt önskvärd export av props (propsexportfonden).

Vidare godkände 1953 års riksdag ett i propositionen nr 80/1953 framlagt förslag, att de prisutjämningsavgiftsmedel, som inbetalats vid export under år 1952 av rundvirke, skulle, sedan 2 milj. kronor avsatts för forskning vid statens skogsforskningsinstitut, tillföras fonden för skoglig forskning att av fondens styrelse användas för ändamål, som gagnar bondeskogsbruket. Av det belopp som sålunda skulle tillföras fonden har 2 milj. kronor överförts dit, medan återstoden därav, ca 390 000 kronor, allttjämt kvarstår i diversemedelsfonden för prisutjämningsavgifter. Medlen har inom fonden för skoglig forskning redovisats under en särskild delfond.

Frågan om förvaltningen av ifrågavarande medel uppmärksammades i samband med en år 1955 verkställd allmän översyn av vissa överenskommelser om avgift vid export av skogsindustriprodukter. En närmare redogörelse härför lämnades i propositionen nr 37/1956. Enligt den för ändamålet tillkallade utredningsmannen låg de ändamål, som delfonden inom fonden för skoglig forskning i första hand är avsedd att tillgodose, icke helt i linje med den övriga verksamhet, som fonden jämlikt sina stadgar har att utöva. Utredningsmannen ifrågasatte huruvida icke delfonden borde frigöras och dess förvaltning anförtros åt någon institution, lämpligen skogsstyrelsen, som är mer direkt inriktad på bondeskogsbrukets intressen. Då det vid remissbehandlingen framkommit behov av viss ytterligare utredning av denna fråga var jag icke vid denna tidpunkt beredd att för riksdagen framlägga förslag om förvaltningen av delfonden i fråga.

I skrivelse den 15 december 1959 har *skogsstyrelsen* anfört, att skogsstyrelsen vid olika tillfällen med Svenska propsexportörernas förening och Sveriges skogsägareföreningars riksförbund diskuterat frågan om riktlinjer för förvaltningen i en gemensam fond — förslagsvis benämnd rundvirkesfonden — av dels de medel, som ingår i den förenämnda delfonden inom fonden för skoglig forskning dels medlen i propsexportfonden. I anslutning till överläggningarna har skogsstyrelsen i samråd med de båda organisationerna utarbetat förslag till stadgar för rundvirkesfonden. Fonden föreslås ha till ändamål att stödja verksamhet till gagn för bondeskogsbruket — främst avseende rationell virkeshantering och virkesvård — samt att främja ett ändamålsenligt bedrivande av landets export av rundvirke.

De disponibla medlen i delfonden inom fonden för skoglig forskning utgjorde den 15 november 1959 2 103 836 kronor 96 öre. Tillgångarna i propsexportfonden uppgick samma dag till 1 084 885 kronor 40 öre. Skogsstyrelsen föreslår att till rundvirkesfonden därjämte borde överföras den återstående behållningen, 390 639 kronor 62 öre, av de prisutjämningsavgifter, som inbetalades vid export av rundvirke under år 1952. Till rundvirkesfonden skulle därmed komma att överföras sammanlagt ca 3 580 000 kronor.

Över skogsstyrelsens framställning har efter remiss yttranden avgivits av statskontoret, styrelsen för fonden för skoglig forskning, Svenska propsexportörernas förening och Sveriges skogsägareföreningars riksförbund. Samtliga remissinstanser tillstyrker att ifrågavarande medel sammanförs i en gemensam fond. Propsexportörernas förening förutsätter, att någon ändring icke sker i fråga om möjligheterna att inom ramen för den nya fonden tillgodose de syften, som propsexportfonden är avsedd att främja.

Departementschefen. Frågan om ändrad förvaltning av de medel, som efter godkännande av 1949 och 1953 års riksdagar avsatts till propsexportfonden respektive skulle överföras till fonden för skoglig forskning att användas för ändamål som gagnar bondeskogsbruket, har redan tidigare redovisats för 1956 års riksdag. Jag anförde därvid, att jag, i avvaktan på ytterligare utredning i ärendet, då icke var beredd att framlägga förslag om ändrad förvaltning av medlen. Skogsstyrelsen har nu i samråd med Svenska propsexportörernas förening och Sveriges skogsägareföreningars riksförbund inkommit med närmare förslag om sammanförande av berörda medel i en gemensam fond, rundvirkesfonden, med uppgift att stödja verksamhet till gagn för bondeskogsbruket samt att främja ett ändamålsenligt bedrivande av exporten av rundvirke. Förslaget har tillstyrkts av samtliga remissinstanser, däribland de intressenter som berörs av sammanslagningen. Med hänsyn härtill och då förslaget — utom lätnader i administrativt hänseende — torde medföra ett bättre utnyttjande av medlen för ifrågavarande båda ändamål, tillstyrker jag att sammanslagningen nu kommer till stånd. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att meddela de närmare bestämmelser om den nya fondens förvaltning och användning, som i samband härmed kan visa sig erforderliga.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

godkänna vad jag föreslagit beträffande ändrad disposition av vissa prisutjämningsavgiftsmedel.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan förordnar Hans Maj:t Konungen, att proposition av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skall avlåtas till riksdagen.

Ur protokollet:

Björn Bergman